

Ik zou graag willen zeggen dat ik schrok toen ik de begroting voor het eerst doornam. Helaas is niets minder waar. En voor de derde keer op rij sta ik hier met bijna dezelfde boodschap. De ambities van dit college zijn te groot, te kostbaar en onuitvoerbaar. We gaan in 3 jaar van 18, naar 43 en nu naar 53 overhevelingen.

En waar we vorig jaar nog waarschuwden dat een volgende gemeenteraad de lokale heffingen zal moeten verhogen komen we nu tot de conclusie dat dit zelfs, tegen het coalitieakkoord in, dit jaar al moet gebeuren.

De schuldquote stijgt naar een verwachte 127% in 2026.

“Als de uitkomst voor netto schuldquote hoger is dan 130% dan staat het licht op rood en heeft een gemeente een erg hoge schuld.” Aldus de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

De schuldenlast groeit van 60 miljoen naar meer dan 90 miljoen euro. Wegen worden gerehabiliteerd en in 40 jaar afgeschreven, terwijl ze dat niet halen. We leven op de pof en leggen de rekening bij toekomstige generaties. Vragen aan het college: Welke plannen heeft het college om de schuldquote te verlagen, en uit de gevarenzone te blijven? En kunt u 5 wegen op Texel noemen die al 40 jaar mee gaan? Het is mij niet gelukt om er 1 te bedenken.

De algemene reserve is geslonken van 15 miljoen naar 4,8 miljoen euro, terwijl de ondergrens op 2 miljoen ligt. De reserve wordt gebruikt als 'betaalrekening' in plaats van 'spaarrekening'. Waarom kiest het college hiervoor, en welke maatregelen worden genomen om de reserve weer op een gezond niveau te krijgen? En te houden.

Dan de verhoging van het parkeervignet. Het is duidelijk dat de verhoging van het parkeervignet vooral bedoeld is om de begroting sluitend te krijgen. Toch horen we van het college dat deze maatregel bedoeld is om het gebruik van de fiets te stimuleren. Dat klinkt mooi, maar het is een uitleg die niet strookt met de werkelijkheid. Wij willen graag eerlijkheid naar onze inwoners toe. Waarom wordt deze tariefsverhoging gepresenteerd als een maatregel om fietsen te stimuleren, terwijl het overduidelijk gaat om het sluitend krijgen van de begroting.

Voorzitter, het is hoog tijd om kritisch te kijken naar waar we kunnen besparen en welke uitgaven echt noodzakelijk zijn. Tot nu toe lijkt het college hier weinig plannen voor te hebben. Wij pleiten ervoor dat we verder kijken dan alleen temporiseren. Waarom wordt er niet kritisch gekeken naar bijvoorbeeld de subsidies die we verstrekken aan partners? Waar zijn er wellicht dubbelingen in de werkzaamheden, en waar kunnen we efficiënter werken? Welke structurele bedragen zijn in het verleden in de begroting opgenomen die nu niet meer noodzakelijk zijn? Is het college bereid om samen met de raad de begroting grondig door te nemen en te onderzoeken waar bezuinigingen mogelijk zijn zonder de kwaliteit van onze dienstverlening aan te tasten?

Ik ben tot vanmiddag aan het puzzelen geweest om tot een begroting te komen waarbij de lokale heffingen niet hoeven worden verhoogd. Maar doordat er al diverse raadsbesluiten zijn genomen waarbij dekking is gezocht in de begroting van 2025 of later hebben we onszelf buitenspel gezet, er is niets meer te kiezen.

We zien in de ontwerp begroting van 2025 een opbrengst van 9 miljoen euro aan toeristenbelasting. Een hogere opbrengst dan in de begroting van dit jaar. Dat zien wij als een risico. De negatieve publiciteit over drukte op het eiland, aangewakkerd door de gebrekkige communicatie rond het paraplu bestemmingsplan, kan doorwerken in het aantal overnachtingen, en dus de opbrengst voor komend jaar.

Toch stijgen de lokale lasten voor onze inwoners. En we zien weer een flinke toename aan afvalstoffenheffing. De afgelopen jaren is er in diverse zaken, zoals plastic containers ondergrondse containers en vuilniswagens met robotarm geïnvesteerd, maar ondanks alles zijn de tarieven in de afgelopen 10 jaar met 50% toegenomen. En volgend jaar komt daar nog eens bijna 10% bij.

Er worden dusdanig veel kosten gemaakt voor het chippen van afvalcontainers en toegangscontrole van ondergrondse containers dat de keuze voor Diftar straks geen keuze meer is. De kosten zijn immers toch al gemaakt. Een erg creatieve uitvoering van de motie, dat wel.

Bij deze begroting hadden we de ambitie om een voorstel in te dienen voor het instellen van een ondernemersloket. De noodzaak daarvoor is groot. Maar door ongelukkige communicatie met het college hebben we nog niet alle informatie die nodig is om tot een voorstel te komen. We zullen daarom in de commissievergadering van december met een motie komen om het ondernemersloket verder uit te werken.

Voorzitter, vijf minuten is echt te kort om ook nog een uitgebreide visie op de toekomst te geven. Maar wij pleiten voor een realistische en zorgvuldige koers. We moeten prioriteiten stellen, onze leningen beheersen en zorgen dat Texelaars profiteren van het toerisme. Het huidige beleid legt de rekening bij volgende generaties. Collega's, laten we de juiste keuzes maken en werken aan een financieel gezonde toekomst voor Texel.

Dank u wel.